

מאיזה טעם אנו אומרים שנתייבש מהם בעליהם, האם עיקר הטעם הוא **משום דנפיש טרחיהו**, שטירחא מרובה היא לאספס, ואם כן, אם מצא **חצי קב בשתי אמות**, כיון **דלא נפיש טרחיהו** [שאינן טרחתם מרובה], שהרי הם מפוזרים רק בשתי אמות — **לא מפקר להו בעליהם**.

או דלמא, שמא עיקר הטעם שכשמצא קב בד' אמות נתייבש מהם בעליהם, היינו **משום דקב פירות לא חשיבי**, אינם חשובים לו כדי שיחזור לקחתם, ואם כן, גם **חצי קב בשתי אמות**, כיון **דלא חשיבי** [אינם חשובים בעיניו] — **מפקר להו**.

עוד נסתפק רבי ירמיה: אם מצא **קביים** [שני קבין של פירות], מפוזרים בשטח של **שמונה אמות**, מהו?

האם נאמר שכשמצא **קב בארבע אמות טעמא מאי**, מהו הטעם שאנו אומרים

ולכן, **קב פירות המפוזרים בשטח של ארבע אמות**, **דנפיש טרחיהו**, שטירחא גדולה היא לקבצן, אנו אומרים **שלא טרח איניש**, ולא הדר אתי ושקיל להו [לא יטרח בעליהם לשוב עליהם לקחתם], אלא **אפקורי מפקר להו**⁽¹²⁾, ולכן הרי אלו של מוצאן.

אבל **בציר מחכי**, אם היו הפירות מפוזרין בפחות מארבע אמות, שאין הטירחה לקבצן מרובה כל כך, **טרח בעליהם והדר אתי ושקיל להו**, ולא **מפקר להו**, ולכן צריך להכריז עליהן.

בעי רבי ירמיה: אם מצא אדם **חצי קב פירות**, מפוזרים בשטח של **שתי אמות**, מהו, מה הדין, האם צריך להכריז עליהם, או לא?⁽¹³⁾

וביאור הספק:

כשמצא **קב בארבע אמות**, **טעמא מאי**,

והט"ז כתב בדעת הרמב"ם, שאנן סהדי שבעל הפירות לא יטריח עצמו עבור קב בד' אמות. ובדומה לזה כתב הנה"י, שאומד חכמים הוא שמפקירם, וכמו שהגמרא אומרת לקמן גבי גללים.

13. הקשו התוס', הרי קב בארבע אמות — היינו נמי חצי קב בשתי אמות, ומאי קמבעיא ליה?!

ותירצו, שכיון שיש לו ללקוט רק חצי קב, יגמור וילקוט הכל. אבל כשיש לו קב ללקוט, אינו מלקט כלל.

עוד תירצו, שקב בארבע אמות — היינו ארבע אמות מרובעות, וחציין הוא חצי קב בשתי אמות על ארבע. ואילו הספק כאן הוא בחצי קב בשתי אמות על שתי אמות.

זמן הדישה, תולים בכך שהבעלים דשום כאן, והשאירו את הפירות המפוזרין.

12. הב"ח הקשה מכאן על שיטת הרמב"ם, שסובר שאבידה מדעת אינה הפקר. שכתב: "המאבד ממונו לדעת אין נזקקין לו וכו' השליך כיסו ברשות הרבים והלך לו, הרי זה אבד ממונו לדעתו, ואע"פ שאסור לרואה דבר זה ליטול לעצמו, אין זקוק להחזיר, שנאמר אשר תאבד, פרט למאבד לדעתו". והרי כאן אמרנו שהרי אלו שלו!

ותירץ, שבמכונשתא דבי דרי, מודה הרמב"ם שהוא הפקר גמור, שכיון שנטל פירותיו לאחר דישה, ונתורו אלו ולא נטלן, גילה דעתו שאינם חשובים לו, והרי זה כאילו הפקירם בפירוש, שמחשבתו ניכרת מתוך מעשיו.